

Asia: VN/15319/2024

Valtioneuvoston periaatepäätös yrittäjyydestä, päivittäminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään koskien valtioneuvoston periaatepäätöstä yrittäjyydestä

Business Joensuu lausuu Valtioneuvoston periaatepäätösluonnokseen yrittäjyydestä seuraavasti:

1. Verotus, kannustimet ja niitä ohjaavien tahojen palveluprosessi tulisi saattaa edistämään ja sujuvoittamaan yritysten investointeja, tuotteiden ja palveluiden myyntiä ja markkinointia (ei pelkkää tuotekehitystä) ja myös osaajien rekrytointia ulkomailta.
2. Valtion ja kunnan välistä yhteistyötä tulisi tiivistää yritysten kasvun ja kansainvälisyyden edistämiseksi. Team Finlandin kansallista ja paikallista yhteistoimintaa tulisi systemaattisesti lisätä. Kasvuun tähtäävää yrittäjyyttä uudelleen organisoitaessa, niukkuutta jaettaessa, yhteistyö valtion ja paikallistoimijoiden välillä on keskeisessä roolissa. Paikallisella toimijalla on paras lokaalin yrityskentän tuntemus, joka nousee usein esille myös omistajavaihdoksissa ja julkisissa hankinnoissa.
3. Digitalisaation tulisi helpottaa luvitusta.

Esimerkki: Joensuu Biocoal Oy (Taaleri Oyj) rakentaa parhaillaan Joensuuhun biohiililaitosta (20 Meur investointi) ja tarvitsee asennustöihin ulkomaista työvoimaa (osaajia ei löydy Suomesta). Joensuuhun tulee helmikuu-syyskuu välisenä aikana yli 60 henkilöä ulkomailta. Asentajat tarvitsevat suomalaisen veronumeron voidakseen työskennellä rakennustyömaalla. Valtakunnallista järjestelmää tulisi kehittää siten, että veronumeron voi hakea etukäteen sähköisesti. Oleellista että yrityksen työntekijät saavan veronumeron silloin kun faktinen tarve on, joustavasti ja ripeästi. Edellä oleva tapaus on yleiselläkin tasolla kuvaava esimerkki siitä, miten tärkeää valtion kaikkien palvelujen tosiasiallinen saatavuus on jokaisen maakunnan keskuskaupungissa. Nyt tavoite ei toteudu Joensuussa. Toivomme, että tämä asia huomioidaan valtion virastojen kehittämisen sekä hallitusohjelmaan sisältyvän valtion aluehallinnon uudistamiseen yhteydessä siten, että palvelujen saatavuus ei heikkene yhdessäkään maakuntakeskuksessa. Joensuun tilanne on jo nyt kriittinen. Pahimmillaan kankeat veropalvelujen järjestelyt ja saatavuus estävät investointeja Joensuuhun ja Suomeen.

4. Työvoiman houkuttelu Suomeen (vrt. Tanska ja Pohjois-Ruotsi) ja pitovoiman lisääminen. Työvoiman saatavuus tulee olemaan kilpailukyvyyn ja kasvun este monelle yritykselle ja siksi asian ratkaiseminen vaatii järeitä toimenpiteitä. Kansainvälisten osaajien houkuttelun lisäksi yhtä olennaista on, että osaajat perheineen tuntevat olonsa tervetulleeksi ja jäävät Suomeen. Toiminnalle tulisi asettaa merkittävästi kunnianhimoisemmat määrälliset tavoitteet.
5. Ulkoministeriön ja suurlähetystöjen valjastaminen Suomeen suuntautuvien investointien edistämistyöhön. Heillä on parhaat lokaalit kontaktit joita voitaisiin/tulisi hyödyntää invest in (myös export out) -työssä kuten esim. keskusteluissa isojen globaalien yritysten johdon ja pääomasijoittajien kanssa. Team Finland -yhteistyön toimivuus kansallisella ja paikallisella tasolla on avainasemassa investointien kasvattamiseen koordinoitusti.
6. Yrittäjyyskasvatusta ei tulisi tarkastella pelkästään peruskoulun tai toisen asteen koulutuksessa, vaan lisätä resursseja korkeakoulutuksen ”deep tech”-startup asennekasvatukseen kaikilla koulutusaloilla.
7. Ei riitä, että todetaan ”Vauhditetaan start up-yrittäjyyttä valtion politiikkatoimilla, jotta Suomeen kehitty maailman paras start up- ja kasvuyritysekosysteemi (TEM, OKM)”, koska emme voi sellaisenaan kopioida muiden maiden ekosysteemejä ja olemme kansainvälisissä rankingeissa kärjestä kaukana (esim Piilaakso tai NYC tai Lontoo) vaan pitäisi suunnitella politiikkatoimet sen perusteella, miten Suomesta itsessään saataisiin paras mahdollinen startup -ekosysteemi pyrkimällä korjaamaan sen heikkouksia (pienet kotimarkkinat, monimutkainen sääntely ja byrokratia sekä rahoituskierrosten koko, kielimuuri, kulttuurierot ja osaajapula) ja korostamaan vahvuuksia (korkea koulutustaso, vahva teknologiaosaaminen, innovatiivinen kulttuuri, hyvät julkiset tuet, edistyksellinen digitaalinen infrastruktuuri ja tiiviit yhteistyöverkostot).

Pikkujämsä Pauliina
Business Joensuu Oy